

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGETES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklámfiók a kiadóhivatalhoz
(Grünbaum Márk) intézendők.

Felelős szerkesztő: TÖRÖK ERNŐ.
Kiadó-tulajdonos:
GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztéségi közlemények
a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 hasábné petisora egyezri hirdetésnél 10 kr
többeszi hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegűj 30 kr.
Nyilttér petisora 26 kr.

Az országutak mellékeinek befásítása.

Figyelemmel kísérjük népünket legközelebb érdeklő közügyeket s lapunk nem mulasztja el olvasóit alkalomszerűleg figyelemztetni azokra. Így annak idején ismertettük Vasmegeyének a közutak mellékeinek befásítása tárgyában kiadott szabályrendeletét is. Megkezdve a befásítást, annak teljesítése körüli munkálat többször volt már lapunkban bírálat tárgyává téve. Megjelöltük a hiányokat, a melyek következtében ezen munkából figyelembe vehető eredmény nem várható, — most már a vasmegeyi egyesület közlönye is bírálat tárgyává teszi a legtöbb helyen haszontalan munkálatokat s 1888-ik évi december hóban megjelent számában a gyümölcsfákra vonatkozólag a következő észrevételeket teszi közzé:

„Ha a buzgalom, melylyel községeink és magánosok különösen a szombathelyi járásban a megye azon szabályrendeletének, mely a közutak befásítását elrendeli, megfelelni igyekeznek, arányban állana a teljesített munka jóságával, csak örömmel konstatálhatnánk az eredményt, mint nagyon kielégítőt.

Fájdalom azonban, inkább az ellenkezőről kell meggyőződnünk, ha figyelemmel vizsgáljuk a már foganatosított feltevéseket, s azt kell hinnedünk, hogy „Egyesületi Értesítőnk“ m. évi folyamának (1887.) 12-dik számában ezen tárgyban közzétett észrevételeinket s figyelemztetéseinket vajmi kevesen olvasták s még kevesebben követték. Épen ezért szükségesnek tartjuk e tárgyra addig is, míg a kertészeti szakosztály talán hivatalba érzeni magát e tárgygyal tüzetenes foglalozni és talán a felügyelő hatóság figyelmét is felhívja, visszatérni, elmondva egyet-mást, a mit a foganatosított ültetéseknél ezek sikerének szempontjából hibáztatnunk kell.

Mindenek előtt azt tapasztaljuk, hogy igen sok helyen nem veszik figyelembe a szabályrendelet 4. §-át, mely szerint ültetésre ugyan első sorban gyümölcsfák használandók, de mégis csak ott, hol a „talajviszonyok megengedik“ „hol a talaj és fekvés gyümölcsfa-tenyésztésre alkalmas,“ s a hol erre nem alkalmas, egyéb fafajok ültethetők. A tulbuzgalom azután olyan talajvízes helyekre is gyümölcsfát ültet, a hol annak tenésztete egyáltalán lehetetlen és ezzel a célzt veszélyeztetni, költséget, vesződséget okoz s éveket hagy oktalán kísérletezésben elmulni.

Még több helyen figyelmen kívül hagyják az 5-ik szakasz rendelkezését, mely szerint „kiültetésre, tenyésztésre alkalmas fák használ-

Drevja szajenyé kre orszácski cseszt.

Pazko máno na vsza obesinszka dugoványa, stera nase lüdszva doticejsio i ete novine nezamüdjio svoje cstilele pri vszakjo priliki na nyé opmüfnati. Tak szmo vu pravnom hipi szpoznati dáli Vasvármegyöva ono zrendelüvanye, poleg steroga sze kre orszácski cseszt szadoveno drevje more szaditi. Kak sze je tou delo zacsnolo, od tiszti mao szmo zse veszkrat piszali od nyega, vö szmo pokázali one falinge, zasteri volo z-toga dela haszek nemremo eskati, — zdaj zse novine Vasvármegyöva verszva drüszva tüdi pod szoud zvésvi tou delo, na kre orszácski cseszt poszajeno szadoveno drevje gleadous eto pisajo:

„Csí bi sze vrejoszt, z-sterov zse vesznice i poszebni lüdjé naime v-szombathelyszkom jársi setüvái, doprineszti ono vármegyöszko zrendelüvanye, poleg steroga je kre orszácski cseszt muszáj szadoveno drevje szaditi, z-onim delom stero szo v-tom dugoványi zse opravili glihala, te bi mi z-radosztjov glászili zreszno i hasznovito vöidejnye toga dela. Ali zsaloszno je, kaj csi dobro preglédnemo to do etí mao oprávleno szajenyé, tak moremo vervati, kaj ji je jáko malo estelo nase opmüfnaje, stere szmo vu tom dugoványi v-nasi „Egyesületi Értesítő“ noviná preminoucssega 1887. leta 12-tom broji vödjái. Rávno záto potrebna derzsimo, tecsász pokecs verszva drüszvovisi oblászti pazko na tou delo nede gori zvála, nazáj zse povnrnuzi i naprej dati edno drügo falinge, stero szmo pri drevja szajenyé napamet vzéli.

Oprvics tou szkúszimo, kaj v-doszta meszti nemajo v-pámeti zrendelüványa 4-ti §., poleg steroga sze toti szadoveno drevje more szaditi, ali dönök li szamo tam, gde je zemla na tou szpodobna, je, gde je pa na tou nej szpodobna, tam sze drügo drevje more szaditi. Ta neszpametna vrejoszt esze i na takse meszta szádi szadoveno drevje, gde je onomi gori rászti nemogoucsse, i tam zaman leita potrosi na vardevanye.

V-eszce vecs meszti sze szpozábijo z-5-ga §-a, poleg steroga sze na preszájanye zadoszta krepko i na odraszék szpodobno drevje more szaditi. Naj je szamo drevjo, i mogoucsse nyim naj bou praviti, kaj szo doprineszti zrendelüvanye mere zaszájajo kákseszt zaozsztávno csi preczi vizsiko ali dönök téno kak lücsnyek szlabo, v-nogi pa sztáro szloka drevje, z-steroga bi sze esze v-táksen meszti, gde bi neszstanoma pred ocsmi, i poprávleno bilou, ne zjájalo krepko: rodöse

TÁRCZA.

A harcok napjaiból.

(Folytatás.)

Átlépte az occupáló hadsereg a Szávát, s messze maga mögött hagyta a határt. Új föld, nemzet, új viszonyokkal járult eléje; eltűnt az az egyszerűségben is kedves zsuppal fedett ház, mely előtt a mezei munka végzetével azomszéd, jó barát, apa és gyermekei összejültek; az öregekben beszéltek rég leütnő jó idökröl, és az ifjak hallgatták áhitattal a szólóknak minden szavát, s majd felhangzott egy-két kedves dal, melynek szomoruan vig dallama élő bizonyítéka ama közmódszánk, hogy „sirva vigad a magyar.“

Eltűnt az ősi ház, csak a fájó emlékeket szárnyain szállt vissza a képzelet ahhoz a goudos jó anyához, ki megtöltötte gyermekeinek batyjait könyvek közzésítet sülttel! — Hány fiatal sziv dobban fel azon gondolatra, hogy van otthon valaki, a ki lsten szabad egy alatt csillag-táboros esendes éjjel a legtorróbb imával járul az élet urához, remegve kulcsolja össze kezeit, könyvtel szemekkel tekint messze-messze, merre a tejt vezet, hogy az a tejt vezérleje vissza hozzá a harczeni meut kedvest; — hány szem, hány szív kesereg eszenben, visszavonultan, tanuk nélkül. . .

A merre a szem a korlátolt láthatáron tekinthet, öserdő koszoruzta hegyhátak vonulnak el, közbe egy kopár szürkös folt, melyen nem látni füzszálat; tovább százados vízmosások szédítő mélységben kigyóznak; a büszke völgy, mely daczöl vészszel-örkánnal, s mindig büszkén emelte fel dus lombkoronáját, midön alóla a földet elhordta az ár, hajlott és hajlott lefelé mindaddig, a míg földet nem ért, s most a mélység fölött természetes büri gyanánt szolgál.

Tovább haladva egyre vadregényesebb a táj, sziklatömeg terjed, egyik a másik fölött folyton lezuhanni kész helyzetben esügn, majd felhatol a magasba, eszesát a felhök közé rejte, majd szeszélyes lejtökben esik hirtelen alá.

Alant a völgy szük, a magasból alárontott szirtfömegek hevernek széjjel, emitt-amott látható csak — mint óáz a végtelen Zaharán — néhány ölnyi munkált föld gyér kukoriczával.

Egy-egy bérez tövében, de mégis fent a magasban húzódik meg szerényen a nép palotaja, rongyos kalibája; külseje barátságatlan, idomtalan, előre elárulja a benne tengődő nyomort.

Konyha és szoba ezen népnél egy és ugyanaz; azon teremtményt, mely életének minden percében legtöbb jöbön részesíti, barmát, mint jötevőjét megbecsülni ohajtván talán, négy fala közö vezetí be.

Felig vad, műveletlen a nép, a természet által vérebe öntött ravaszúsággal; megbunyászkodik szemben, de annál borzasztóbb hátul.

Ide érkezett a magyar hadsereg, — hol barátságos kézsorítással, megbunyászkodó alázatossággal fogadtatik . . . színelg.

De tegyük néhány lépést félre, előzzük meg a mieinket.

Előtűnk rohan a Bosna vize, körös-körül éktelen magasba törő bézertömeg terül el, egyik oldalon egy kopasz domb nyújtózkodik kényelmesen, imitt-amott terem meg rajta apró gyalogfenyő.

Itt-ott a földre telepedve látszik egy marczona csapat piszkos, elnyűtt, rongyos öltözékben, övekben pisztolyok, oldalukon handzsár, kezökben hátultöltő fegyver.

Néhány török kényelemmel lábait maga alá szedve bámul a semmibe; Allah nagy és hatalmas, ha neki így tetszett, hogy ellenség törjön be, legyen ugy, nincs szöllása Allah intézkedései ellen; — ha meg kell halni, ugy sem lehet róla, mert hiszen minden meg van írva oda fent, végzet alól kibújni lehetetlen.

„Allah nagy és hatalmas, Mohamed az ő prófétája“ — hangzik fel a másik esportban, a szöló éktelen hadonával kísérvén szavait — itt vannak előttetek a gyaurok, jönnek lerombolni meeseteinket, jönnek eltörölni minket apaink földéről! Türihetécsse azt?”

Szöló szavát zugó moraj követe!

„Mit zugtok, s miért nem szöltk hangosan? nem tudom, férfiak vagytok-e vagy habuk? apáink nem tanakodtak, hanem cselekedtek, a büszke Budavár szölibat azok dicsőségéről, ti csak törpe, gyáva, elsanlyult nemzedék vagytok.“

„Ki mondja azt, — rivallat fel egyszerre a mozgók — és handzsárikaik, pisztolyaikat ragadták fel.

(Folyt. köv.)

tassanak.* Csakhogya fa legyen s mondhasssák: eleget tettünk a szabályrendeletnek, kiültenek apró csenevész vagy magasra bár, de csak ostor-nyél vastagságban fellyullott vagy végre elvénült girbe-görbe fácskákat, melyekből még vedettebb helyeken, hol azok folytonos szem előtt tartva gondozhatók és ápolhatók, sem válnának ép erős jó termő fákká, ilyen mindenféle veszejnek is viszontagságnak kitett helyen pedig ha rövidebb-hosszabb ideig tenődnek is, biztosan tönkre mennek. Utak mellé csak szépen fejlődött magas törzsű jól megerősödött fák valók, csak ezektől várhatjuk, hogy gondos ültetés és ápolás mellett azután fárságunkat jutalmozó fákká fejlődhetnek. Ezért tette a szabályrendelet az első beültetést a közég köteleességévé, hogy így közös erővel s az engedélyezett hosszabb idő alatt inkább lassabban haladva, de megfelelő anyaggal hatjassék végre a munkát, s azért mondta ki az utmelleki birtokosokra azt a kötelezettséget, hogy az elpusztuló fákat saját költségenk tartoznak pótolni, mert azt remélte, hogy ez által őket arra fogja ösztönözni, miszerint saját jól felfogott érdekében ellenőrizték a közég működését, nehogy csenevész fákat ültessenek s ez által kitégyék őket annak, hogy mielőbb saját zsebbükbe kelljen nyulniok. Inkább haladjon lassabban a törvény végrehajtása, hisz erre 5 év van a szabályrendeletben kitelve, de a mi történik, az jól legyen megtevé, nehogy minden évben újra kelljen a munkát kezdeni és költsézni.

De legtöbb kívánni valót maga a fák ültetésének módja és további gondozása. Vannak dicseretes kivételek, így például a szombathely-rumi országút mellett, a zarkaházi uradalom hermani határban fekvő birtoka mellett, a szombathely-körmendi országúton az ugynevezett 6 lábú korszmához tartozó földék mellett foganatosított ültetések minden igényt kielégíthetnek, de a legtöbb helyen ahig egy pár arasznyi széles és ugyanoly mély lyukakba lesz imig-amogy beletaposva a gyenge fácska, a mellé sem karró nem jön, sem marhák és gondatlan vagy rozszakaratu emberek rongálásai ellen tuskével vagy ággal körül tűzdelve nem lesznek, telire szalmával be nem kötök s így azután megtörténik mint az elmúlt télen is szomorkodva tapasztaltuk, hogy egy hirtelen nagyobb hóesés után a nyulak az ily védelem nélküli fák egész sorát pusztítják el, körös-körül levágva hejüket.

Ujra is figyelmébe ajánljuk mindazoknak, kiket illet, azon utmutatásokat, melyeket múlt évi 12-ik* számbanban e tárgyban elmondunk, most meg kedvező az idő ültetni is lehet, de meg inkább annak előkészítésére a lyukakat megásni, a mi különösen tavaszi ültetéseknek kiválóan fontos és elkerülhetetlen szükséges. Ha a községben nincsen senki, aki jól értené a fa ültetést, né resteljek valamelyik értelmes falkola-kezelőt elhozni és megkérni, hogy ügyeljen az ültetvényekre, meglassák: megterül a költség.*

Eddig az Egyesületi Értesítő* közleménye. Mi sem mulasztjuk el az ez ügyben tapasztaltakra észrevételeinket megtenni s a további teendőkre nézve szívesen veleményünknek kifejezést adni. Be kell ismernünk, hogy azon közleményben leirt állapotok a mi járásunkra is vonatkoznak; kivételül talán csak a széchenyfalvi határ említhetjük meg, hol gr Bathyány birtokán kerestse végezte az ültetés munkáját a többi helyeken az egész járásban majdnem kivétel nélkül alapos kifogás alá esik az eddigi munkálat. Avagy helyesíthető az, hogy a legtöbb helyen már teljesen elvénült, száraz csunkokkal telt s moháva belepött szilvafák vannak ültetve? Hiszi-e azok tulajdonosa, hogy azok valamikor nagyra fejlődő s gyümölcsöző fákká lesznek? Soha! Tudunk járásunkban olyan utvonalat is, hol gyümölcsfák helyett — dacára annak, hogy a föld erre alkalmas — jegenye és akácizák vannak ültetve. Vagy ezek is gyümölcsfák közé sorozhatók? Nem helyesíthetjük azt sem, hogy nincs betartva a szabályrendelet 3. §-ában meghatározott fa-távolság, amennyiben némely helyen 15 méternél közelebbre esnek egymáshoz a fák. Ez különösen rozslal veszi ki magát, ha az ut egyik oldalán ritkábban vannak ültetve. — Nemcsak a szemet sérti, hanem czélesértelen még az is, hogy mig egy tulajdonos 3—4 darab cseresznyefát, — szomszédja vagy átellenese szilvafákat ültetett. A szabályrendelet 4 §-a cseresnye, dió, alma, körte, szilva és gesztenyefákat határoz meg ültendő fákul.

Az utak mellett többnyire szántóföldnek lévő, dió-, gesztenye- és cseresznyefák nem igen alkalmasak az odaültetésre, mert nagy árnyékuk által ártalmára lesznek a szántóföldnek, de annál alkalmasabbak az alma-, körte és szilvafák. Főtekrévsünk legyen tehát ilyeneket ültetni, melyek beosztásánál lehelyesebbnek tartjuk, ha almát után szilvafá, azután körtefa, utána szilvafá és ismét almafá ültetjük s így folytatódik. — Az eddig teljességt munkálat oly hiányos, miszerint biztosan állíthatjuk, hogy a legtöbb helyen ujra kell ültetni, melyet úgy vélünk legkisebbesen megoldhatni, ha a járási utbiztos ur — ki e tereket szakképzettségű is bír — vendő a dolgot vezetése alá. — Összehívni a járási utkapárokat, gyakorlatilag megmutatni nekik a fültetését, megbizni őket a fák ültetésének felügyeletével. — Magától értetik, hogy ezeket előbb be kellene gyakorolni, hogyan kell a fák gyökereiben és koronájában meggyesni, mielőtt elültetjük, nehogy ismét oly hosszú csonkos fák ültessenek, mint eddig. Az egész tudományt egy óra alatt elsajátíthatjuk s vihettek a nép közé. Meg vannak győződve, hogy utbiztos urunk a közég érdekében szívesen áldoz egy kis időt. Az ültetési helyek kijelölését egyenlő távolságból szintén az utkapároka kívánjuk bizni.

Megyei hírek.

— **Vas megye törvényhatósági bizottsága** február hó 18-án közgyűlésén nemcsod-í Weöress István indítványára lelkesedéssel határozta el, hogy a képviselőházhoz feliratot intéz, miszerint a védő-ről szóló törvényjavaslat 25. §-ával szemben a magyar állomány vérdő megóvásáért, tehát a magyar ifjak a tisztí vizsgát magyarul tehessék le. — Bár minden vármegyét hatná át a hazafiságnak oly felemelő magasztos érzülete!

— **Kinevezések.** Főispán ur ó maga Ságly István végzett jogást közigazgatási gyakornokká, Németh Lajost a körmendi, Fischer Miksát a muraszombati járás területére el, állatorvosokká nevezte ki, ez utóbbiakat azzal, hogy egy év alatt a törvényszerű szakkvizsgáknak letétét igazolják.

— **Főt. Sziszky Márk** volt bellatincei nyugállományú plebános ur kórház-alapnak javára 15 frtot volt szives adományozni. Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy ó főtisztelendőségének nemességéért ezuton a választmány nevében mély köszönetemet nyilváníthassam.

Pollák Pongrácz, vál. alelnök.
— **Jótekonyság.** Kolossa István muraszombati lakos és birtokos a muraszombati kir. parásbíroság előtt tanukép kihallgatván, a részére megállapított 2 frt tanudját a muraszombati kisdödvodának adományozta. Köszönet érte!

— **Hoffmann Ferenc** mártónhelyi vendégfős a február 16-iki mulatság tiszta jövedelmét 4 frtot a kórház-alap javára beszolgáltatóván ezért köszönetet mond.

Pollák Pongrácz, vál. alelnök.
— **A szombathelyi egyházmegyéből.** Megyes püspök ur ó maga Szédnák Lajos zalagereszei segédlelkész hasonló minőségben Szentgyörgyvölgyére helyezte át.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter közei kir. közjegyzővé Pfeffel János győri kir. közjegyzőhelytst nevezte ki.

dreije; v-táksém vszákefelet pogübeli vödjanom meszti pa csi glih nistero leto zivé nas/leidnye dönök vöveszne. Kre seiszt sze szamo leipoga zrása, vizsigoka sztebla, krepko dreije more szaditi. — Li szamo od táksi mámo csakati, kaj sze po pripravom obravnávanyi za rodése dreije gori zgáji i nász oblouna. Zató je zrendelövanye to prvo szajený za vesznik dunsznosti vsčinilo, kaj z-obcsinszkov moesjvon lezsej bouge dreije szpávájio, i to delo naj bole posacsomoz ide, ali dobro, liki hitro i bozsno. Zató je povedalo vö zrendelövanye, kaj csi to pouvszajený nede dobro, ali vöpreszejhne, to drügo zse oni vértje more opravití, ki hrszátse grünt májo, ár ki szo ono zrendelövanye rüdi. szo szi tak premisláváli, kaj do vértje za szvojga volo pazili na tou, naj vesznice dobro, szpodobro dreije szadijo, ovak do oni szami mogio to drügo szajený trpeti i v-zsebke szegáti. Bole sze naj pomalej godi doprinásanye právde, vejm 5 leit jeszte na tou vödlozd-eno vözrendelövanyi, ali ka sze godi, dobro sze naj oprávla, nej ka bi vszákole to z-nouvics trbelo zacsnoti i trositi.

Náj vees falinge sze pri szajenýj i obravnávanyi drejva nahájga. Jesztejio toti mejszta, kak denem pédo pri od Szombathelya prouti Rumi pelajoucsój cseszti, v-hermánsszkom határi, nadale pri cseszti od Szombathelya do Kermédina v-ednom meszti, gde je dreije jáko v-lejgom rédi, ali v-nájvcsé mejszti komaj nisteri pedén sürko jame szkopajo za nyé tak — etak notri zaklácijce te nevolne doszidke, k-nyej ni koleka nedenejo, ni z-trájom nezavijje prouti márhí i lagrim lüdm, ni szlárom nezavézsje na zimou i tak sze zlehka zgodi kak preminoucsó zimou, kaj po véksém sznegá szpadájio závczál dreije szploj szpásztijio, znyega kouzso doj posztrügávi.

Z-nouvics precsetti porácsamo vszákómi, koga dosztájga, ono vöd-kázanye, stero szmo vo 12-tom* broji preminoucsoga leta vo tom dögováný piszáli, zdaj je hip za tou, naj sze jame za szprobleinsze szajený szkopajo. Csi v-vészni nikoga nega, ki bi tou delo razmo, naj sze nyim nevoucsa toga naj blízgávýega vucsitela zvati, ki de nyim rad napomoucsé.

Tou sze dá cseti vo novinaj vérsztava drüzsztva. Mi tüdi nem-remo trpeti, kaj bi edno-drügo nej naprej dáli, ka szmo v-tom deli do tej mao szkúszilii. — Szpozsnati moremo, kaj sze naprej dávanye drüzsztva novin nász tüdi dosztájga; vö nam je szamo Széchenyfalva határ mogoucsé vzéti, gde je na grünti Bathyány grafa kertejsz szadío kre cseszté dreije. Na ovi meisztaj v-cejeljom járási szploj doj moremo povedati. Jeli je pa tou dobro, kaj szo na njvcsé meisztaj sze obsztarane, csonklou i mehoura pune szlive naszajene? Jeli vörje, ki je szadío, kaj one gda szvejtga gor zr-zstéjio i rodile bodo? Nig-dár! Známó vo nasem járási táksó cseszte tüdi, kre stere meszto szadovenoga drejja, csi je glih zemla na tou szpodobua, topole i akácije jeszto naszajene. Ali je tou tüdi szadovenó dreije? Ne vidi sze nam i tou, kaj sze njdzerzsáni vo 3-jejm § i pripisáni vorczan; vnogom meszti od 15 métrou bole narejezi, v-drügom meszti nagosztej szadío. Tou je trnok grdou, nego i nepripravom je, kaj nisteri vért 3—4 csrésnye za nyim, te drügi, ali preik ceiszt ov szlve szadi. Zrendelövanya 4-ti §. csrésnye, oreije, jablani, szlive i kosztane velí szaditi. Pri orászákí csesztaj navéksé oráje zemlé jesztejio, zató szo csrésnye, oreiji i kasztanye nej szpodobni na tou, kaj bi je tá szadili, ár z-velkov szenczov skoudijio orátjio zemli, ali tejm táke szpodobne szo jablani, grúské i szlive. Setüvati moremo tak táksó szaditi, pri steri ono vótánye derzsimo za nájbouge, csi za jablanov szliva, potom grúsko, pá szliva. z-nouvics jablan pride i tak dale.

Do tej mao naszajene szadike szo tak falinesne, kaj z-bátrivnosztjov potrdimo, kaj v-nyé vees meisztj z-nouvics moreno szaditi, stero tak miszlimo naj právej opravití, csi bi nasaga járása „utbiztos“ vzeli prejk toga dela pelánye Vküp bi naj prizváli z-cejeljoga járása vsze „ceisztare“ (ki csesztejio poprávlajo) pokazáli bi nyim, kaj terbej dreije szaditi i zavúpali bi je naj na szajenýj pazijio. Szamou od zsebe sze dá razmeti kaj bi sze tej przéti mogli navcsiti, kak sze more edne czepike korényé i vejke more dodazetati pred szajenýom, nej kaj bi pá tak véde csonklé niháváli, kak sze vöj dájio viditi Tou vsze bi sze v-ednoj vöri z-lejhka návcsili i neszli med lüdsztvo gvúsen szem, kaj nas goszpom utbiztos radi edno malo vrejmena na tou oberénye.

Vö oznamejený lükény za szajený pouleg glihoga vorczana tüdi na ceisztare (utkapáro) zselémo zavüpati.

Vármegyövvszki glászi.

— **Vasvármegyövvszki bizottság** je február 18-ga dnéva v-Szombathelyi gyülejs derzsano, de na Nemescsöi Weöress Istvánovo naprej dávanye szo vszszájjom szkonesáli, ka do orászskoj hízi gor pijszli prouti novouj szoldacsokj törvényi, ka ponlek 25. §-ga sze vögzerzski jezik naj v-tou obráni, tou je telko ka vögzerzski dcski szvoj ekzámjnt naj vögzerzski tüdi szlobodno doj denejo. Bár bi szkageva vármegyöva táksó domovinszko mislejnje szkousz obhodilo.

— **Vöimévtánye.** Milosztivni főispán szo Ságly Istvána za közigazgatási gyakornoka, Németh Lajosa na kermendinszki, Fischer Miksa pa na Muraszombati járas sztran za mére vrcsatele vöimévtávli szisztiznt tálon, ka za edno leto naprej szpiszani ekzámjnt sze esese dunszi doj gyáti.

— **Viszko postványé Sziszky Márk** ki szo v-Bellatincei plebános bili, zdaj sze v-peazio sztopilí szvoje dobre voule na Szobocsóki spítáo 15 frt senkali. Z-radosztjov prílem pri toj prílikí to pero vo rouke, ka naj tomi velikómi goszpodni za on dár vo odebráni iméui zshválnoszt kzákssem.

Pollák Pongrácz s. k. főibron.
— **Dobrotivnoszt.** Kolossa Stevan muraszombatski msztancsar i csesznik szo pri králeszkoj biroviiji kak szvdok bílf vöposzlühnyeni, nyim je za trüd 2 frt bíluz oszodjeno, ono penezé szo na kisdövdovo darúvli. Zshválnoszt za nyé.

— **Mártónhelyi Hoffmann Ferenc** osterjájsz szí 16. etoga meszecca bao ali szí mulatság derzsali, pri steroz szo 4 frt c-siztoga dohotka meli, ono szo na Szobocsóki spítáo sztran notri poszli, za stero nyim vo iméni tüdi lipou zshválim.

Pollák Pongrácz s. k., főibron.

— **Tenyészbika-vizsgálatok.** Van szerencsénk a gazdálkodásunkkal tudatni, hogy az 1889. évi bikavizsgálatok a következő helyen és időben tartottak meg: 1. Marasomban március 12-én reggel 8 órakor. 2. Márkus-házán március 12-én délután 2 órakor. 3. Mártonhelyen március 13-án reggel 8 órakor. 4. Szerdahelyen március 13-án délután 3 órakor. 5. Tótkeresztúron március 14-én reggel 8 órakor. 6. Péterhegyen március 14-én délután 2 órakor. 7. Felső-Lendván március 15-én reggel 8 órakor. 8. Viz-Lendván március 15-én délután 2 órakor. 9. Vas-Hidegkúton március hó 16-án reggel 8 órakor. 10. Bodóhegyen március 16-án délután 2 órakor. Ezen bizottsági bika-vizsgálaton a fedezetésre használandó összes tenyészbikák elővezendőek — annyival is inkább, miután a fennálló szabályrendelet értelmében minden 70 tehmára a községek egy alkalmas tenyészbikát előállítani tartoznak, különben a községek költségén volnának a hiányzó bikák beszerezendők. Ezen fontos rendelkezésre különösen az érdekelt községeket figyelmeztetjük.

— **Méltó a megemlékezésre.** A megyei közigazgatási bizottságnak legutóbb Szombathelyen tartott ülésében tárgyalatott Felső-Eőr község felbérzése Ruzsa Lázár főszolgabíró azon határozata ellen, melylyel az kötelezte a községet az utcazi lámpák szaporítására. A közigazgatási bizottság hosszabb tanácskozás után határozatilag kimondotta, hogy amibár a község utcaimák világítása a község költségére, azonban ez egyuttal a közrendet és közbiztonságot is érintő kérdés, ennélforra a főszolgabíró helyesen járt el, midőn a községet a közbiztonságot veszélyeztető éji sötétség megszüntetésére kötelezte. — Emlékezni fogunk olvasónk, hogy lapunk ismétellen sürgette az utcazi lámpák szaporítását, ami nálunk annál kívánatosabb, mert az ut két oldalán húzódó mely árkok a járókelőket nyakróléssal fenyegetik, — felszólalásunk azonban magánál a községnél mindannyiszor süket fülekre talált. Annál inkább üdvözöljük tehát a közigazgatási bizottság fentebb ismertetett határozatát s reméljük, hogy erélyeről ismert derék főszolgabíránk nem kékik e téren kollegáját követni.

— **Marasombat község képviselő-testülete** február hó 16-án a járási községességi hatóság közbenjöttével hozott határozatával egy községohid felállítását kimondotta és az alapmuakatokat megindította. Örömmel üdvözöljük a képviselő testületet ezen modern és közhásonú intézkedésért.

— **A marasombati kisedőv-egyület** az alapszabályok értelmében folyó 1889. évi mártius 10-én délután 4 órakor közgyűlést tartand, melyre a n. érdemű együleti tagoktalan bizsellel meghívja a választmány. Tárgyszorazat: 1. A mult évi számadás fölülvizsgálása. 2. Kimerítő értekezés a folyó évi költségvetés egyes tételeiről és állapotáról. 3. A hátralekés tagssági díjak fölötti intézkedés és 4. Esetleges előterjesztések és indítványok tárgyalása.

— **Szombathelyen** mult vasárnapon Szabaria díszteremben igen népes népgyűlést tartottak Ebergyéni István elnöklet alatt, mely a véderőtvényjavaslat 14. és 25. §§-ai ellen döntött.

— **A marasombati cipész-iparosok** részéről folyó évi március hó 2-án Marasomban a Czelezer Antal-féle vendéglő nagyszerűben jótékonyzóló polgári táncszalon tartatik. Belépti díj: Személyly 40 kr. Csakládje 1 frt. (Fellátások községgel fogadtatnak és hirilaplag nyugtáztatnak.) Kezdeté 7 órakor. A tisztja jövedelmén felerében a marasombati kisedővoda, fele részben pedig a temetkezésnek használandó fiáklják beszerzésére fog fordítottani. Jó ételek és italok, valamint kitűnő zenéről gondoskodva van.

— **Vadászok figyelmébe!** Rusa Lázár felső-őori főszolgabíró új vadászfegyvert és töltést talált föl, a melyre szabadalmat kert.

— **A gyászoló özrigényok.** A kőrüendi vásár alkalmából a bandát lakodalomba hívták jászani; hanem a zenére termelt fekete nemzedék válasza ez volt: „Uram! az egész világ kineiseirt sem hegédülünk most! Einye beh kár, hogy a főherceg Rudolfnak most kellett meghalnia, legalább várt volna a böjtig!”

— **Tyukpecsenyére** fáj a foga Bokán Mihály viz-lendvai lakosnak, mert február 12-én hajnalban ellátogatott Gerlecz János vas-vecsési lakos házához és ott a tyuk-ól ajtaját fészegette, a tulajdonos azonban a nesze kiménvén, a testet elfogta s most füstbe ment terve törvényes következményéről emlékeztetik.

— **Halalozás.** Hüll Gábor nyug. járásbíróssági írnök mult vasárnapon egy heti szenvedés után Marasomban elhunyt. Béke hamvaira!

— **Általános gazdasági kiállítást** rendeznek folyó évi szept. hó 21—25-én Szombathelyen, összekötve nemzetközi tenyészállatvásárral és gépkiallítással. Bizony felette érdekes lesz e nagy kiállítás, amelyre eleve is felhívjuk a járás községének figyelmét. Jövőben bővebben szólunk róla.

— **Szerencsétlen halál.** Pálmafán mult szombaton délután 4 óra tájban Szlavicz János 17 éves fiu, molnártanon, hihetlően a kerékről a rátpadát jévez akarta levágni, miközben megcsuszott s a kerék alá került, mely jobb karját eltörte s a ráomló víz szegény fiut megfullasztotta. — Mikor a molnár észrevette a szerencsétlenséget és a fiu kiszabadítása céljából a kerék két lapját kivágta, ez már halva volt. Vasárnap dr. Czipott Zoltán járásorvos a boldogtalant felboncolta s a halál okát a fulladásban állapította meg.

— **Pintaries József** vas-korpádi lakós a napokban Felső-Lendván Morgenstern kereskedőnél egy olomból gyártott hamis egy forintossal fizetett. Hogy ő készítette vagy szerette-e a pénzt — azt a megindított nyomozás lesz hivata kideríteni.

— **Tyuklopás.** Február 7—8-ika közötti éjjel Norecsi Ferenc faludi lakós kárára 5 darab tyuk lopottat el; a tettesek azonban algha meg nem érik a lopott tyukok levét mert a csendőrség által Menzigrár Ferenc és Novák Iván faludi lakósok személyiben kinyomoztatván, az illetékes bíróságuk feljelentették.

— **A vendéglők.** Egyik megyei város vendéglőjébe szállott be egy hányaveti vidéki polgár és hallotta, hogy a szomszéd asztalnál „garantirozott” líptói sájtú kérték. Ez az ismeretlen sajtjéle emberünk égványt is felkelté s kemény hangon kiált a pinézre: „Hallja, hozzon nekem is „garantirozott” líptói.”

Vegyes rövid hírek.

A szomszédok.

— Folyó hó 14-én a bellatinéi ír. imaházban requiem tartatott, melyen Bellatiné értelmesen valláskülönbség és kivétel nélkül veit részt és és ugy Kaufmann Adolf rabbi által tartott szónoklat, mint a templom esinós disztése körül legnagyobb megelégedésnek adott kifejezést.

— **A városi tolvajokról** kaptak a következő érdekes levelet: Tekintetes Szerkesztő Ur! Bocses lapjának 5. számában a „vidéki tolvajlások” címűen közzétett tudósítás mondhatom elevenre talált, amennyiben a klub tagjai saját személyiségükre s a meg nem nevezett helységben saját falujokra ismertek. Azt hinnék, bizonynyal a közlemény s az abban felhozott intések a gárdát elrémítik a jövőben követendő tolvajlásoktól! Fajdalom, az ő gondolkodásmodjuk egészen más! és azt tartják: „Ami a tied, az az enyém, a dolkodásmodjuk egészen más! és azt tartják: „Ami a tied, az az enyém, a mi az enyém, ahhoz neked semmi közöd!” bizonyítja ezen kis beszélgetés

— **Od Szombathelyi zka pü-pókija.** Nas püspök szo zalaeger-szeeskoga Szedmak Lajos kaplána rávno v-taksem szláni vu Szentgyörgy-völgy posztavili.

— **Inenünyavte.** Vogrszki králeszki miniszter szo v-Közseg za králeszkoq notarius Piffér János imenüvili, ki szo doszega mao v-Györi meszko králeszkoq notarius bili.

— **Biké vizitejave.** Mamo szreco vértan na glaz datí, ka 1889. leta do biké eti pisanon czaji ino meszti vizitejavi: 1. Marasombat március 12-toga dnüva od 8-na vöröma. 2. Márkus-házi március 12-ga zadvecsera 2 vöröma. 3. Mártonhelyi március 13-ga v-gojdno 8 vörj. 4. Szerdahelyi március 13-ga za dvecsera 2 vöröma. 5. Tótkeresztur március 14 ga v-gojdno od 8 vörj. 6. Na Péterhegyi március 14-ga zadvecsera 2 vöröma. 7. Vu Felső-Lendva március 15-ga v-gojdno od 8 vörj. 8. Vizlendvi március 15-ga za dvecsera 2 vöröma. 9. Na Vas-Hidegkúti március 16-ga v-gojdno od 8 vörj. 10. Bodóhegyi március 16-ga za dvecsera 2 vöröma. Na tou od komissie sztráni derzsanon vizitejavejnyi vsze biké morejo vértorje neprej posztavili. záto ka poulek vármegyészkoq rendellüvanya na 70 kráv szo vesnicne dazsne ednoga bika derzati, orvak de tou na veskon sztroški notri szpravleni. Na tou nicezo szkonésavanya vesnicnare opominamo.

— **Vredno sze je szpomenontí.** Vasvármegyöva közigazgatása bizottság v-Szombathelyi náj obszlednyem derzsanom gyülejsi je pod tárgyalas vzeo Felső-Eőr obcsine appelláció prouti Ruzsa Lázár tam bodonecsiga főbiruvara dokonesetka, v-sterom dokonesetki je zapovedao onoj obcsini, ka na viliczaj morejo vees lampasor gorposztaviti. Te bizottság pod dugom táncúsviyem je dokonesá i vapovedao, esi bár je vilicz szvetlosca obcsine znosnyesne delo, ali naj sze red gör derzavá, naj sze tolvajja prekráti, za toga völo sze főbiruvara dokonesanya na meszti nihá i zapovedano je, ka naj v-noesi szvetlosca bode, nej kúmeza, — Pounonju nasi estenyára, ka szno mi tídi vu nasi novunaj naprj dáli, naj sze eti tídi vees lampasor gorposztaviti, stero je tem bole sznelj, ár kre pouiti na dva kraja globoki sanzi jeszo szkopani, steri szo tim potnikom protijo, ka szi sinyek szterejo, ali nase opominanye je vu tou talé vszgdár na glüpa vüva prislo, tem bole z radostjov vzeo-mo ono szkonésavanya, ár vüpanye mámo, ka nas vrelji főbiruvar tídi táksi dokoneseték preszjesjo.

— **Marasombatszki náte deezé** sole drüstvo bode pouleg réde szpeválye 1889. leti májuga trávna 10. dnüva popoldnévi 4 vörj gyüles derzalo, kama sze vizsko postüvane drüstva z-tim pozovetjo. Napri bode dávano: 1. priminoncsiga leta raesunov, obereprejgüvanye, 2. zgücsavanya od letosnyí raesunov, od nametaványa, od réda do réda i szálása. 3. Od ti zasztányeni notri plesajonesi. 4. I naprej dávanye od dejl stera szo eszi valon.

Ti odebráni.

— **V-Szombathelyi** szo priminocse nedelo tak imenüvane Szabaria vu toj veliki bízi, veliki znameniti gyülejs derzali, gde szo predszednik Ebergyéni Stevan bízi za völo szodneska 14. i 25. §§, steri zavárdányi posztali.

— **Szobocsi szonstarej** do 1889. március 2-ga dnüva Marasombati pri Czelezer Antalovj osteriji za dber sztran pörgarszki bao (plesz) derzavili: Za eütrüta 40 kr., za czejlo familio I ránkisi terbej plésati. Ober plesüvanye zaválvosztosj zomejo ino v-novinaj de szpoznano. Zacsétek vecsér od 7 vörj. Czajsti dohontek v-polojnai tali za Marasombati orodo, v-drüjgom polonji pa pri pokopi núczane szvejsze kúpványne sze oberné. Od dobroga sztroška ino vüva, tak od goszarov je sze poszkerbleno.

— **Járgom.** Ruzsa Lázár Felső-Eőri főbiruvar szo novuo modlo püko i patrono narlo na stero giedones szo szloboscsino proszili.

— **Ti szalüvájesei özrigányi.** Záj obszlednyim gda je v-Kermedini szenye bilou, szo özrigányssko bandi na edno gosztüvanya zvali igrat; ali toga esarnoga ümzeta odgöörájaye tou bilou: „Goszpodna za czejloga szvejta kincsov zdaj mejo igrali! Jaj da je veliki kvár, ka szo te főherzeg Rudolf zdaj mogli mrejiti, dabi dönök do poszta csakali.”

— **Za tekoske pecsenye** je bolo zoub od Viz-Lendva Bokán Mihály: ár je on 12. etoga meszeca popolnoci prek setao Vecsészlavecz Gerlecz János hízi brez esrevlov szamo mlüese je meo na nogé povite, tam je zacno kokoscsenyeka dveri odperati, ali te domácsi vért to obszütivi je vu szo, esi bár je zacno boszati, dönök ga je zgrabo, nyogev plan je nej dobro vu vdaro, zdaj szi je premlüvása kakso szoudbó dobi.

— **Mertelnoztí.** Hüll Gábor v-penzio djáni král, birovsje piszác szo priminocse nedelo po ednon kédni torpejnji vu Marasombati merli.

— **Tekejosec leto** szeptember meszeca 21—25-ga v-Szombathelyi szvinoszkon vu posztüvonye tídi seszjo derzati. Bogme de dobro tou vu posztüvonye, na stero zdaj sze vérté gorzazvemo; od toga mo na priszeszno vees pívszali.

— **Naszreecsna szmert.** Na Pálmafa (v-Puzavszvi) je priminocse szoboto za dvecsera Szlavicz János 17 letj szi rümlarstki mas je doj zmlin-szkoq kola led stóo doj szekati, med steron sze poskalo pa pod kolou prisao, de sze právo rokón potra, do té tescsava voda ga zalijala. Da szo nulinar vpmat zeti naszreco, pri potácsi szo dvej lopati vö vdarlí — ali te sze poeje mertev bitó. V-nedelo szo ga dr. Czipott Zoltán vármegyészki doktor naszreecsoga gor rezali, ino szo v szpoznali, ka sze je poeje zadávo. Ino od toga je szmert prisla.

— **Pintaries József** od Vas-Korpáda je té dnéve na Gornyoj-Lendavi pri Morgenstern bantüsi z-olouva delani hamiesen forintos vö dao. Jeli gda on rédo — ali der nder szpravto, tou de esese birovsija vö züvialva.

— **Kökouse krádjénye.** Február 7—8-moga dnüva vnoesi szo na Faludi (Vesicszi) pri Norecsi Ferenczi 5 falátov kökousi vkradnoli, ali togvaje lekj do kúszlo zsupo meli sztega, záto da szo zszandrije Menzigrár Ferencz pa Novák Ivana vton deli vö zredli ino birovsiji notri zglászili.

Rázlocsnéfele krátki glászi.

Od domovine.

— **Od szenyszki touvaje** szmo eto piszmo doubili: Plemenitni goszpon brodnik. Eüi novin 5-toj numeri na zvfünzski touvaje gledoucs vö dáni glász je zasztino na mojo volou prisao, záto da szo oni v-ton glászi na szbe szpoznali ino znajo, ka na stero veés szlihi. Tou bi mogli misliti, ka té naprej preseni glász kompanio ráznok zaszága na priszeszno touvarjo giedoucs. Zsalosztno je, nyuvo mislejnje je rávnok drüjgo, ino tou szi miszljjo gda je teoj, listó je moje! ka je moje, tisztoz temi niksi an neje! — tu szvedoesi de gues: „Isók bácsi, Erzsök néni!ka szo v-Lendavi pücsöke steli kúljíti mo miszleti szí szamo tiszi nevolen szouster nyih za tou zóbu, ino na Gyürgyvaszkon szenyi küpleni novui roubeuz je tídi sznyih doj poténo. Ali obecsali szo nyemi tídi Erzsök néni!ka, ka nedo teacsaz perméri dokecs szvoj kvír po duplikon nazaj na dobio.” Istzina, ka eden od kompanie za ton glászi da je tou zaperva v-novinaj bilou, tak esmeren bitó, ka je od szvojga szlepvanya na dva métra kraiesie prisao. Ino je právo ka prouti tisztómi, steri táksó touvajske glászi vö dáva, da sze bongi molo náj szamo vö zvej, ka sto táksé pisze. Jáko bi esese ober toga dobro bilou, ka bi na priszeszno esese onim iména vö gráli zvgüvösztosj sztran, ino bi leszej bilo one na paszki méti Szloboscsino zemen piszmo szten szklenoti, ka toj kompaniji na ráznok tiranye kaj náj perve mo sze veszjelíti.

